

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMARA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

<p>Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal</p>	<p>A hirdetések árszabálya : A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 filler (3 krajczár) fizetendő.</p>
<p>Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.</p>	<p>BUDAPEST,</p>	<p>Egyéb hirdetéseknel : egész oldal ... kor. 32.— negyed oldal ... kor. 8.— fél oldal ... » 16.— nyolczad oldal » 4.—</p>
<p>Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—. Kéziratokat nem küldünk vissza.</p>	<p>Szentkirályi-utca 28b. sz. a. (SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)</p>	<p>A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.</p>

SZMRECSÁNYI PÁL

1846.

NAGYVÁRADI PÜSPÖK

1908.

Az ősi Nagyvárad-egyházmegye, szent László egyházmegyéje gyászba borult. Templomok és iskolákról és más középületekről gyászlobogó és a tornyok harangjainak zúgása hirdeti, hogy gyász tölti be az egyházmegye hívóinak szívét, mert megszűnt dobogni az a szív, melyből annyi szeretet áradott. Távoll idegedenben lehunyta szemét az a jóságos főpásztor, akitől az Egyház és a haza annyit várt és remélt. Az egyház az igazi apostoli főpásztort, a tudomány a nagy készütségű tudóst; iskolák, intézetek jótékony támogatójukat, a gyámolításra szorultak pedig jószívű atyjukat veszítették el Szmrecsányi Pál Nagyvárad fenkölt lelkületű püspökében. Már évek óta gyötörte a nagy lélek porhüvelvét a gyilkos betegség, mely végre f. hó 9-én kioltá életerejét s lelke visszazállott Teremtőjéhez, hogy a boldog föltámadásig részesüljön Isten irgalmasságában. Mély gyász fogja el szívünket, midőn e gyászhirot olvasóinkkal, a magyar kath. néptanítósággal tudatjuk. Lelkiünknek vigaszt az imában keresünk, melyet az elhunyt főpásztor lelki üdvéért Istenhez küldünk.

Szmrecsányi Pál született Darócson, 1846. május 2-án, mint ősrégi családnak sarja. A családi körben nevelkedvén, középiskoláit Eperjesen, majd mint egri kispap, a ciszterciarend főgimnáziumában végezte. Teológiai tanulmányait a budapesti egyetemen és a központi szeminariumban fejezte be, ahol mint első eminens, az intézet önképzőkörének elnöke volt. Tanárai igen kedvelték, különösen Samassa József, a mostani bitoros egri érsek, akinek később udvari papja és oldalkanonokja is lett. Aldozópappá 1869. július 25-én szenteltetett. Nemsokára az egri főszékesegyház hitszónokává neveztetett ki. Ebben az állásában számtalan esetben adta tanujelét fényes tehetségének s előljáróinak figyelme feléje fordult, úgy hogy a püspöki süveget igen korán elnyerte. 1881-ben az érseki főegyházmegyei hivatal igazgatójává neveztetett ki. 1886. március 19-én valóságos kanonok lett és mint oldalkanonok, azontúl is az érsek mellett maradt. Nagy szeretettel viseltetett a műtárgyak és a könyvtárak iránt s jövedelmének nagy részét ezek vásárlására fordította. 1888-ban thypultai címzetes apát, majd 1891-ben egri érseki jogakadémiai igazgató lett s 1891. december 4-én szepesi, 1903. május 10-én pedig nagyvárad püspökké neveztetett ki. Egyházi elnöke volt hosszú ideig a Szent László-társulatnak.

És ime, alig tíz évi főpásztori működés után, a tanítók eszményképének, az Üdvözítőnek hivatott apostola, a nagylelkű püspök, a tudós, a nemzeti keresztény kultúra mecenása, a Krisztus szellemében élő főpap elköltözött Teremtőjéhez, hogy ott esdjen áldást az Egyházra, a magyar nemzetre, a keresztény Magyarországra.

Ember Károly.

Tanítók adója.

A kisboldogasszonyi és nagymartoni esperesi kerületek egyesített tanítókörének választmánya a napokban a tanítók adójával foglalkozott s *Kuzmits* Endre büdösküti kántortanító által benyújtott indítványt magáévá tette.

Az indítvány megokolásából a következőket emeljük ki:

Mint hogy az 1907. évi XXVII. t.-c. a községi és felekezeti tanítókat köztisztviselőkké minősítette, kívánatos, sőt jogos volna, hogy mint ilyenek adóztassanak is meg, mert jelenleg őriasí különbség van az egyes tanítók adója között. Míg a mindkét hitvallású evangélikus tanítók mentesek a földadó fizetésétől, addig a római és görög kath. kántortanítók az általuk fizetés fejében birt földek után az adót legtöbb esetben maguk kötelesek fizetni, pedig úgy az egyik mint a másik ugyanazon fiztviselői karhoz tartozik, egyenlőképen szolgálja a köznevelés ügyét, miért legyen tehát különbség megadóztatásában.

Igy indítványozonak van 147 koronára becsült földje és ez a következő adókkal van megterhelve:

1. földadó	---	---	K 2706
2. ált. jöv. pótdadó	---	---	« 441
3. orsz. betegáp. pótdadó	---	---	« 81
4. II. oszt. keres. adó	---	---	« 4
5. illetékegyenérték	---	---	« 5
6. útdadó	---	---	« 271
7. megyei pótdadók	---	---	« 126
összesen tehát	---	---	K 4525

Az osztálytanító 1000 kor. készpénzfizetése után 10 kor. adót és 3 kor. útdadót fizet. A kántortanító, mivel fizetésének egyik csekély részét földhaszon jövedelem alkotja, fizet, ha még a IV. oszt. kereseti adóját hozzáadjuk minimum 62 kor. jóllehet a kántortanító a kántori szolgálattal többet dolgozik, mint az osztálytanító. Fizetésük egyenlő lévén, a kántortanító mégis ötször nagyobb adót fizet. Így az államkincstár egyik tanítót ugyanazon összegű fizetésért, bár sokkal többet dolgozik, ötször nagyobb adóval terheli meg, mint a másikat.

E pártját ritkító méltánytalanság kiküszöbölése végett emelje föl a szavát a tanítóság és ezzel siessen, hogy az adóreformjavaslatok tárgyalása alkalmával már egyenlő adózási módozatról gondoskodjék a kormány és a képviselőház. És e reformhoz nem pénz, hanem sok jóakarát, igazságérzet kell!

Az érdekelt tanítóság ezen kérelmének teljesítésével nem járulna senkire több költség, az állam bevételei nem apadnának, hanem még emelkednének, ha a tanítók által fizetés fejében birt földek utáni adót a telekkönyvi tulajdonos fizetné vagy ezen földjövedelem a fizetés természetével adóztatnék meg. Azon összegekre pedig,

melyek után a tanítóság eddig nem fizet IV. oszt. kereseti adót, jövedelmi adó vettetének ki.

A választmány feliratilag a «Kath. Tanítók Orsz. Bizottságához» fordul azon indítvánnyal, hogy augusztus 21-én tartandó gyűlésén foglalkozzék a tanítók egyenlő adóztatásának kérdésével is. Tegyen lépéseket, hogy a megalkotandó jövedelmi adótörvénybe a következő szakasz is fölvéttessék:

«Az ország bármily jellegű tanítója, legyen fizetése akár készpénz, akár földjövedelem, ezentúl csak jövedelmi adóval rovandó meg. A tanítók által fizetés fejében birt földek utáni adókat a telekkönyvi birtokos köteles fizetni.»

EGYESÜLETI ÉLET.

Az Országos Kath. Tanügyi Tanács köréből.

A kath. Tanügyi Tanács utolsó tavaszi ülésén egy rendezőbizottságot küldött ki az idei (100-as bizottsági) nagygyűlés előkészítésére s ezzel kapcsolatban az öszentsége jubileuma alkalmából tartandó díszülés megtartása módozatainak megállapítására. A permanens rendezőbizottság most már véglegesen megállapította a gyűlések programját. Augusztus 19-én a Tanügyi Tanács tart ülést, mely végleg megállapítja a 21-iki díszgyűlés, valamint a 100-as bizottság ülésének programját. Ugyanazok 19-én délután 5 órakor ülésezik a Tanácsbíró-bizottság is, ezen azonban csak az érdekelt és meghívott tagok vesznek részt. Az ünnepi óda kérdését úgy oldotta meg a rendezőbizottság, hogy a beérkezett munkák legjobbjának szerzőjét bizza meg műve előadásával. A 19-én tartandó Tanügyi Tanácsülés legfontosabb teendőinek egyike az eddig beérkezett és ezután érkezendő *indítványok* megvitatása s azoknak a nagygyűlés elé leendő terjesztése. Hogy a katolikus tanítói közvélemény és munkástevékenység mily élénken foglalkoztatja ügybuzgó tanítóinkat, jele az, hogy már eddig is több fontos indítvány érkezett, melyekből adjuk a következőket: 1. *A polgári leányiskolák tantervjavaslatát.* Beadja: *Keményffy* Dániel, az esztergomi katolikus polgári leányiskolák igazgatója. 2. *A képzemenyes (félévű) vasuti jegyek a felekezeti tanítók számára.* Indítványozók: *Mondik* Endre szatmári tanító és *Tóth* Géza igazgató-tanító. 3. *A püspökegyházmegyei róm. kath. tanítóegyesület a következő két indítványt nyújtotta be: a) a «Nepnevelő» kath. tanügyi lap terjedelmének kibővítése végett rendelje el a nmelt. püspöki kar, hogy arra iskolai vagy templompénztárak egy példányban kötelezőleg fizessenek elő s ezzel a Szent-István-Társulatot, mint kiadót, terhes vállalkozásában támogassák; a második példány, mint eddig is, ingyen járna a tanítónak; b) a kath. tanítók az egyházmegyei köri és közgyűlésekre a községektől napi- és fuvardíjakat kapjanak, amint az már most is több egyházmegyében rendeleti úton érvényben van. 4. Feliratban kéressék meg a vallás- és közoktatási miniszter úr, hogy addig, míg a felekezeti tanítók az állami tanítókkal egyenlő fizetést nyerhetnek, az állami évi költségvetésben a felekezeti tanítók — számarányukhoz viszonyítva — oly segélyben részesíttessenek, hogy abból a főiskolákon tanuló gyermekeiknek megfelelő ösztöndíj legyen kiosztható; erre a célra a kath. tanítók részére 40.000 korona kéressék. 5. *A gazdasági ismétlőiskolák szervezéséről* szóló törvényjavaslat kritikája a kath. iskolák szempontjából. 6. Az Egerben megjelenő *Népiskolai Tanügy* hasábjain Mányoki Ferenc szakcsi róm. kath. tanító úr a következőket javasolja: Mondja ki a 100-as Bizottság, hogy a nyári közgyűlések tárgysorozatát a jövőben legkésőbb március hónapban kell összeállítani és az előbb pontosan összeirandó egyesületeknek és köröknek megküldeni. A második dolog az,*

hogy a 100-as Bizottság fölkéri a nmélt. püspöki kart, kegyeskedjék elrendelni, hogy az egyházmegyék tanítói egyesületei és körei a tárgysorozat pontjait legkésőbb május végén tárgyalják és határozataikat június 15-ig a 100-as Bizottság elnökével közöljék, aki azokat beleértés végett az előadónak is átadja. Tárgyalás alatt volt még az *uralalmi iskolák tanítóinak korpótlék kérdése is*. Ezeknél nincs körvonaloza, hogy azok tulajdonképen felekezeti vagy magániskolák-e? Ha a tanítók korpótléket kérnek, három hónapon belül fölmondanak neki, pedig az orsz. nyugdíjalapnak ép oly kötelezett tagjai, mint a többi. E eselédszerű elbánás fölhaborító s a bizottság ezt alaposan megvitandó nyílt kérdésnek hagyta és végleges döntését az őszi Tanügyi Tanácsülésre halasztotta, mivel bonyolultabb jogesetekről lévén szó, azt az idő rövidsége miatt az augusztusi ülésre elő nem készítheti. Elhatározta a rendezőbizottság, hogy a hódoló jubileumi üszgyülés szélesebb körben való kiterjesztése céljából a 100-as bizottság tagjainak küldött meghíváson kívül még 500 meghívót ad ki. Fölkéri egyúttal a Tanács és a Bizottság tagjait, hogy a Szentistvánnapi körmenetben esetleg testületileg vegyenek részt. Intézkedett a tagsági és kedvezményes vasuti jegyek szétküldéséről. A gyűlésre jelentkezők forduljanak a Katholikus Tanügyi Tanács központi irodájához (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.), honnan azonnal megküldik a kívánt kedvezményes igazolványokat. A 21-iki nagygyűlést diszebéddel zárják be delután 2 órakor a városligeti Wampetics nagyvendéglőben.

IRODALOM.

A Szent-István-Társulatnak az 1908—9. iskolaévre érvényes hivatalos tankönyvjegyzéke kívánatra ingyen és bérmentve haladéktalanul megküldetik. Tartalmazza az elemi és felsőbb nép- és polgári iskolák, tanítóképzők és egyéb oktatási intézetek használatára egyházhathóságilag és miniszterileg is engedélyezett tankönyveket és tanszereket.

Kitünő mellékkereset tanítók részére!
A Szent-István-Társulat méltányolván a t. tanítói karnak a Társulat irányában tanúsított támogatását, viszonzásul oly kedvezményben részesíti, mely *semmi áldozatot nem kíván, csekély fáradsággal jár és mégis jelentékeny hasznot* eredményez. A Szent-István-Társulat ország-szerte ismert és kedvelt **népiratkáit** bámulatos olcsó árban bocsátja a t. tanítói kar rendelkezésére. Ha 10 koronán felüli összegben készpénzért történik a rendelés, akkor a bolti árból 50% *engedmény* jár. Ha az iskolaszéki elnök (plébános) személyes jótállásával hitelre történik a rendelés, akkor a bolti árból 40% *az engedmény*. T. kartársainknak különös figyelmébe ajánljuk e kizárólag csakis a néptanítói kar részére tett páratlan engedményt. A magyar kulturát terjesztik, ha a *népiratkák* jeles füzeteivel kiszorítják a nép otthonából az ártalmas ponyvairodalmat s egyúttal jóakarattal s csekély fáradozásuk **busás jövedelmet hajt**. A népiratkák magyar, tót, román és illyr nyelven jelentek meg. Részletes árjegyzéket szivesen küld a *Szent-István-Társulat*, Budapest VIII., Szentkirályi-u. 28.

Tanítók nélkülözhetetlen könyve. Most került ki a sajtó alól a **Tanítók Évkönyve**, mely tartalmának gazdagságával és használhatóságával, szellemi színvonalának kiválóságával elsőrangú eseményszámba megy a magyar pedagógiai irodalomban. *Szerkesztette: Wohlmuth Ernő. Kiadta a Szent-István-Társulat.* Negyvedfélszáz oldal, remek vászonkötés, zsebalak. *Ára tanítók részére 1 korona.* A szétküldés a megrendelések sorrendjében már folyamatban van. Ismertetésül ideiktatjuk a tartalomjegyzéket, mely maga a leghangosabb magasztalás: *Beköszöntő. Wohlmuth Ernő. Szociális nevelés. Giesswein Sándor dr. Keresztény szocializmus. Prohászka Ottokár.* A tanító a kulisszák mögött. *Erdösi Károly.* Iskolai könyvtár. *Wohlmuth Ernő.* Mit olvasson az ifjúság? *Wohlmuth Ernő.* Népkönyvtárak. *Wohlmuth Ernő.* A tanítók és a szabad tanítás. *Görcsöni Dénes.* A nemi fölvilágosítás meg az iskola. *Komócsy István.* A természetes élet- és gyógy módokról általában. *Farkas Zsigmond.* A vakokról. *Herodek Károly.* A néptanítók tudnivalói a siketnéma gyermekekről. *Medgyesi János.* A beszédhibák. *Horváth E. János.* Vezérkönyv a módszeres énektanításhoz. *Lanzéricsch Antal.* A községi és hitfelekezeti tanítók járandóságai. *Szekely Károly.* Néhány szó a nem állami népiskolák jogviszonyairól és a községi és hitfelekezeti néptanítók járandóságairól szóló 1907-ik évi törvényekről. *Pacséri Károly dr.* Az országos kath. magyar iskolaegyesület. *Ember Károly lovag.* A magyarországi kath. tanítók segélyalapja. *Bertalan Vince.* Eötvös-alap. *Dobos János.* Katholikus népszövegség. *Görcsöni Dénes.* A katolikus sajtó és a katolikus tanító. *Gerely József.* A Szent-István Társulat. Népiratkák s a népies pártoló tagság. A Szent-István-Társulat pártolótagsági illetményei. Családi Regénytár. Kath. Szemle. Népiszkolai tankönyvek. Ifjúsági színelőadásra alkalmas művek. Iskolai ünnepélyek segédkönyvei. Pásztorjátékok. Szükséges tudnivalók a népiskolai könyvtárakról. Ifjúsági olvasmányok. Népkönyvtárak számára alkalmas könyvek. A szövetkezetekről. Hazánk kath. népiskoláinak egyházi főhatóságai. Az országos kath. Tanügyi Tanács. A kath. tanítók 100-as bizottsága. Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium. Kir. tanfelügyelők. Tanító- és tanítónőképzők. Óratervek. Naptári rész stb. stb.

Horvátnyelvű új elemi káté. Néhány nap mulva kikerül a sajtó alól az új római katolikus katekizmus elemi része, horvát nyelven. a *győregyházmegyei horvát tannelvű népiskolák részére.* Ára 40 fillér. Tiszteletpéldányt készséggel küld a kiadó Szent-István-Társulat. Az új káté előnyei: Egyszerű, érthető nyelvezet s a gyermekek szellemi fejlettségéhez mért szabatos kifejezések. Csakis a legszükségesebbekre terjed ki, de semmi szükségét ki nem hagy. Gyakorlatiasan tanítja a hittant s a csoportbeosztás mellett lehetővé teszi egyszerre több osztálynak a tanítását. A megelőző év anyagát a következő osztályban ismételve, biztosítja az oktatás eredményességét, módot nyújtván még a legkorlátoltabb

tehetségnek is arra, hogy egy-két év alatt a legszükségesebb tudnivalókat elsajátítsák.

Öveges-Wiemann Hangutazó ABC. Képekkel. 8 kiadás, kötve 50 fillér. Ezen ABC írói hangutazó (onomimikai) módszer mellett új szempontokat vittek bele könyvükbe. A könyv elején lévő táblák szavai okozati összefüggésben állanak egymással, ami a tanítást hangutazóssá, összefüggőbbé teszi. Már ezen a fokon, az egyes szócsoportok alapján alkalma nyílik a tanítónak az értelmezés kapcsán a rend, tisztaság, vallási kötelességre való rövid intelem, figyelmeztetés nyújtására. Az I. részében, a kis betűk olvastatásánál már mondatokat is olvas a gyermek. Az anyag tehát ezen a fokon is változatos, a gyermekeknek kedves. A tanító pedig minden nehézség nélkül rávezetheti kis növendékeit a mondat fogalmának helyes megismerésére. A beszéd- és értelemgyakorlat előírt anyagát teljesen feldolgozhatja a könyvben lévő olvasmányok tárgyalása alapján. A kis betűknél fölvetett mondatok vastagabb kezdőbetűkkel vannak nyomtatva. A gyermek figyelmét tehát már itt felhívhatjuk a mondat kezdőbetűjére. Az olvasmányok rövidék. Felírás órarend mellett is könnyen és alaposan tárgyalhatók. Nyelvezete tömör, a gyermek által könnyen megérthető.

Öveges Kálmán és Wiemann Béla: Magyar olvasókönyv a népiskola II. osztálya számára. Ára kötve 32 fillér. Szerzők az ország minden részében használatban lévő hangutazó abécéjük révén sokkal ismeretesebbek, hogy külön bemutatásra szorulnának. Előrelátható, hogy az abécéjüket kiegészítő emez olvasókönyv is oly szép és rohamos sikert fog eredményezni, mert nemcsak ugyanazon jelességekkel bír, hanem azokhoz még újakat is esatol. Teljesen az új tanterv alapján készült, különös tekintettel a beszéd- és értelemgyakorlat anyagára. Az olvasmányokat magyaros nyelvezet, rövid s a gyermekek által könnyen megérthető mondatok jellemzik. Az egész anyag időszakokra beosztva, oly sorrendben van összeállítva, hogy a részletes tanításterveben ezen sorrendben beilleszthető. Az anyag gerincét a lakóhelyi ismeretekre vonatkozó olvasmányok alkotják, úgy hogy ezek tárgyalása kapcsán a beszéd- és értelemgyakorlat anyaga teljesen feldolgozható. A sajtó alól most került ki, nagy és tiszta nyomású, sikerült illusztrációkkal ellátott könyvecskét ajánljuk kártársaink figyelmébe. Tiszteletpéldányt kívánatra küld a kiadó Szent-István-Társulat.

Katolikus falusi iskolások Olvasó- és Tankönyve osztatlan népiskolák együtt tanítandó III.—V. és VI. osztályai használatára. *Az új tanterv alapján* szerkesztette és írta: *Ember Károly.* A könyv tartalma: 1. Híterkölcstani olvasmányok III.—IV. osztályok számára. 2. Földrajz. 3. Természetrész. 4. Természettan. 5. Gazdaságtan. 6. Történelem. 7. Alkotmánytan. 8. Egészségtan. 9. Magyar nyelv és fogalmazás. 10. Híterkölcsei olvasmányok, V.—VI. osztályok számára. Hetedik kiadás. *Budapest. A Szent-István-Társulat kiadványa. Ára 88 fillér.* A katolikus osztatlan népiskolákban a nevelés és oktatás igen bevált eszköze ezen *Olvasó- és Tankönyv.* Azokat a nehézségeket, amelyekkel az osztatlan iskola tanítója küzd, sok tekintetben megkönnyíti egy jól megválasztott olvasó- és tankönyv. Ilyen ez a könyv is. Szívnemesítő és ismeretterjesztő olvasmányai felelelik a tanterv teljes anyagát, anélkül, hogy a könyvnek száraz tankönyvjellege volna és ezzel főlölegessé teszi azt, hogy az osztatlan iskola az egyes tárgyakhoz külön-külön tankönyveket is használjon. A növendékek a III. osztálytól a VI. osztályig ugyanazt a könyvet használják, de minden évben új anyagot ölel fel abból a tanítás. A könyv pedagógiai helyes érzekkel, jó és egyszerű magyarsággal dolgozza föl az anyagot, szigorúan szem előtt tartva az új tanterv kívánalmait. A párhuzamos tanmenethez (III—IV. oszt. Egyik év; Másik év. V—VI. oszt. Egyik év; Másik év) a tartalomjegyzék beosztása nyújt irányítást. A könyv ára oly csekély, hogy azt, tekintettel arra, hogy a gyermek a III—VI. osztályig használhatja, még a legszegényebb szülő is készséggel megvásárolhatja, így megkönnyíti a tanulóknak olvasó- és tankönyvekkel való

ellátását, ami a falusi iskoláknál egyik nagy kérdése a rendszeres iskolázatásnak. Tanítói tiszteletpéldányok iránt tessék a kiadó Szent-István-Társulathoz fordulni.

Horváth E. János. Helyesírási gyakorlatok általános használatra. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumnak a magyar iskolai helyesírási szabályai tárgyában kiadott rendelete alapján. Kötve 30 fillér. Az új tanterv kerülni kívánja a nyelvtani szabályok emlétetését, hanem a helyesírást — a nyelvtant — gyakorlati alapon óhajtja elsajátíttatni. Ezt a célt szolgálja ez a könyv is, amely népdalokból, közmondásokból, remekírók és bölcselek műveiből stb.-ből vett idézetekkel teszi szemlélhetővé és így könnyen — játszva — elsajátíthatóvá a legújabb (iskolai) helyesírást.

VEGYESEK.

Tanszereket és teljes iskolai berendezéseket jutányosan és előnyös fizetési feltételek mellett szállít s költségvetésekkel készséggel szolgál a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése r. t. Budapesten.

Az Eötvös-alap gyűlése. Az «Eötvös-alap» (Országos Tanítói segélyegyesület) folyó évi augusztus hó 22-én, szombaton reggel 8 órakor tartja Budapesten, a Vármegyeház közgyűlési termében (IV. Sennelweisz-utca 6. sz., vagy Városház-utca 7. sz.) Országos Osztóbizottsági s folytatólagosan 10 órakor rendes közgyűlést.

Halálozás. *Holly János* negyedi róm. kath. főtanító életének 58-ik évében hirtelen elhunyt. A boldogult hült tetemet Negyedben, 1908. augusztus 2-án délután temették el általános részvét mellett.

Szerkesztői üzenetek

K. E. Köszönet az életrevaló indítvány beküldéséért. Intézkedünk, hogy az augusztusi gyűlésen mint indítványt előterjesszék és előadása után az országos Kath. Tanügyi Tanács sürgősen illetékes helyre juttassa azt. — **P. Gy.** A miniszter nem boosáthat ki rendeletet, amely valamely hitvallásos iskola államosítását a rendelet erejével szorgalmazza. Meg vannak határozva a módozatok, amelyek szerint törvényes úton elintézhető valamely iskola államosítása, de erőszakkal, az egyházi főhatóság beleegyezése és engedélye nélkül a kath. iskolát az állam el nem államosíthatja. Az illetékes kir. tanfelügyelő és jegyző urak tehát jogtalanul agítálnak ezekkel a szavakkal: «hogy kell, hogy muszáj, mert a minisztertől jött rendelet.» Forduljanak támogatásért az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület elnökségéhez. A kérvény nagys. és főt. *dr. Giessenwein* Sándor apát-kanonok orsz. képviselő, elnök úrhoz intézendő Budapest VIII., Szentkirályi-u. 28. — **K. F.** Közzétettük. **G. A.** Az utazási kedvezményért az iskolai hatóság az illetékes üzletvezetőséghez folyamodik. Igen, lehet. — **T. I. I.** Korpótlékért csak akkor folyamodhat, amikor az esedékes. A módozatokra nézve a múlt számok egyikében már adtunk utasítást. 2. Szíveskedjék egy levél-lapon az illető lapok szerkesztőségéhez fordulni: «Alkotmány» szerk. Budapest VIII., Szentkirályi-u. 28., «Religió» szerk. VIII., József-körút 49. 1. Forduljon a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalához (Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.) készséggel adnak fölvilágosítást. Bevezetés céljából küldenek mutatványpéldányt. **K. F.** Miután nyugdíjkérvényét még nem nyert elintézés s így tényleg működő tanítónak tekintendő, ennél fogva a III. korpótlékért folyamodnia kell, mert hisz az is lehetséges, hogy nyugdíjkérvényét tagadólag intézik el. 35 évi szolgálat után teljes joggal folyamodhat a Széchenyi-Kolonits-féle alapítványi ösztöndíjért. Kérvé-

nyét a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz intézve az iskolai hatóság útján. Nem kell bevárni a pályázatot. — **T. L.** Helyzete nem valami rózsás lehet. Az új fegyelmű szabályzat oltalmat fog nyújtani a népnek oly természetű zaklatásával szemben. Panaszait nem közölhetjük. Forduljon kérelemmel az egyházmegyei főtanfelügyelőséghez az iskolaszéki elnök úr útján. — **M. F.** Egyházközségi engedély és az illetőnek beleegyezése nélkül nem lehet. De a hitközség érdekei is azt kívánják, hogy a földiek a hitközségre kebeleztesse. — **R. P. R.** A kath. népoktatási intézetek új rendtartási szabályzatának javaslatát a nmélt. püspöki kar még nem hagyta jóvá és így még nem rendelhető meg. **B. I.** A tandíjmegváltás összegét úgy kérje megállapítani a fentartó, hogy a díjlevélben megállapított tanítói fizetés ne szenvedjen csönkítést. — **O. I., K. F., P. I., S. F., T. I., B. F., R. F.** és **P. E.** Levelben adunk választ. — **E. F.** Mint csendes szemlélői a mozgalomnak, nem óhajtjuk az aktív szerepet fölvenni egyik pályázó érdekében sem. Abban egyetértünk, hogy az intézmény élére olyan vezető kerüljön, aki legmegfelelőbbben tudja irányítani és vezetni az ifjúságot. És ennek megítélésénél a nevelés szellemere vagyunk első sorban is tekintettel. — **R. L.** Köszönet. Jönni fog.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

Kérem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett, minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Bankai főkegyházi, magyar-tót tannyelvű róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdettek. Javadalmazása: két szoba, konyha, kamra és többféle címen az engedélyezett államsegéllyel 1000 korona. Kántori próba és választás *augusztus 24-én* délelőtti 10 órakor. Kérvények a bankai (u. p. Póstyáni) iskolaszékhez küldendők. Az állás szeptember 1-ével foglalandó el. 258 2—2

Nagyöved (Esztergom m.) róm. kath. iskolájánál osztálytanítói állásra *aug. 23-ig* pályázatot hirdettek. Javadalmazása: az iskolafenntartóktól 100 korona, államsegély 900 korona, egyszobás lakás legszükségesebb butorizzal, konyha, kamra. Kötelessége: Rendes tanításon kívül az ismétlősöket tanítani, a gyermekeket templomba és körmenetekre elkísérni és rájuk felügyelni, kántorságban segídezni. Kérvények közzel főszerelve a nagyövedi róm. kath. iskolaszék elnökéhez küldendők. **Dr. Koperniczky Ferenc**, esp.-plébános. 298 1—1

Ipolyvarbón a kántortanítói állás betöltendő. Javadalmazása: 10 hold szántóföld, 1 hold rét, 4 darab marhára legelő, 4 öl fa, melyből az iskola is fűtendő. Párhérozs 45 kiló körül, 14 kor. személypénz, tandíj 160 korona, a község pénztárából 40 kor., templomtól 10 kor., stóla 50 kor. körül, otyasütésért 2 kiló rozs. A földeket részben a hívek dolgozzák. Lakása kettő padlózott szoba, konyha, kamra, istálló, sertésöl. Pályázati határidő *augusztus 22-ike*, mely napon a pályázók személyesen kéretnek megjelenni. A kérvények az ipolyvarbói plébániára küldendők. **Morray Lipót**, esp.-plébános. 286 1—1

Nyitrajablonic róm. kath. iskolaszéke egy rendes tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés: hitközségtől 800 kor., törvényes lakás és 20 kor. kertiletmény; államsegély 200 kor. és esetleges korpótlék. Pályázhatnak csak okleveles férfitanítók. Kántorságban jártasoknak előny. Kötelességek a díjlevélben. Összes okmányokkal főszerelt kérvények *augusztus 26-ig* bezárolag

az iskolaszékhez küldendők. Az állás szeptember 1-én foglalandó el. Iskolaszék. 297 1—2

Sandorfán (Nyitra m.) tanítói állomás szeptember 1-ig betöltendő. Fizetés 632 kor. iskolai pénztárból. Államsegély kéretett. *Iskolaszék.* 313 1—1

Nyitrakomjáthi róm. kath. népiskolánál egy férfitanítói állásra pályázatot hirdettek. Javadalmazása: 100 korona iskolai pénztárból, 878 kor. államsegély, 20 kor. kertiletmény, egy öl tűzifa beszállítva és butorizzott szoba. Mellekjövedelmre számíthat. Kötelességei: a kijelölt osztályban tanítani, a gyermekeket a templomba és körmenetekre vezetni, helyi iskolai rendszabályokat pontosan betartani, főtanítónak az irodai munkálatoknál és kántoriakban segídezni, miért is az orgonálni és énekelni tudók előnyben részesülnek. Személyes megjelenés előnyös. Folyamodványok *aug. 30-ig* az iskolaszékhez küldendők. *Az iskolaszék.* 307 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

Vámos (Zólyom m.) főoktatószék róm. kath. iskolaszéke kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Jövedelme: f. é. október 1-től egészen új két szobából és mellek-helyiségekből álló lakás, a templom körüli kert és rét élveze: a hitközség pénztárából 23384 kor., Breznóbánya sz. kir. város pénztárából 4188 kor., a besztercebányai székeskáptalantól 4128 kor., a magy. kir. bánya-kinestár társ-pénztárából 5456 kor., tandíjból a mindennapi és ismétlő tankötelesek után 140 kor., 15 pozsonyi mérő rozs 90 kor., 15 pozsonyi mérő zab 48 kor., fajárandóság 350 kor., 15 bécsi mázsa széna 72 kor., 1/2 urbéri telek utáni legelőiletmény 40 kor., stólaris jövedelem ötévi átlag szerint 3320 kor., összesen legkevesebb 1200 kor. Rendes teendőin kívül a kántortanító köteles hetenkint egyszer Jarabó főoktatószékbe kimenni és a tanköteleseket oktatni. Tannyelv magyar, de a felnőtt hívekre való tekintetből a pályázó köteles a tót nyelvet is beszélni. Keresztlevelel házassági, esetleg a szabad állapotot igazoló lelkészi bizonyítvány, tankepesítői oklevél, működési és erkölcsi bizonyítvány mindazon helyekről, ahol pályázó volt, eredetben vagy hiteles másolatban csatolandó a kérvényhez, mely *augusztus hó 25-ig* alulírottához Breznóbányára küldendő. Választás a templomi próba után *augusztus 30-án* d. e. 11 órakor. A megválasztott jövedelmét az állásnak legközelebb szept. 25-ig való elfoglalásától élvezzi *Matinák Mihály* ker. tanfelügyelő, plébános és isk. széki elnök. 256 2—3

Győri püspöki megye.

Bó (Sopron megye) róm. kath. iskolaszéke az osztálytanítói állásra *augusztus hó 22-ig* pályázatot hirdet. Jövedelme: 1000 korona, butorizzott szoba, fűtés. Kötelességek díjlevel szerint. *Róm. kath. iskolaszék.* 290 1—1

A **győri** róm. kath. egyesült egyházközség osztálytanítói állásra *augusztus 31-ére* pályázatot hirdet. Az osztálytanító kötelességeit az egyházközségi tanítók szolgálati szabályzata körvonalozza. Az állás javadalma megfelel az 1907. népiskolai törvény rendelkezéseinek. Az egyházközségnél töltött szolgálata után ötvenkint négyzben esedékessé váló 100 koronás pótlékban is részesül a megválasztott. A szabályszerűen főszerelt kérvényt az egyházközségi tanácsához intézve: Róm. kath. egyházközség Győr, Megyeház-utca 6. címre kell küldeni. Az állás választás után azonnal elfoglalandó. **Dr. Ziskay Antal** elnök. 306 1—1

Felszopor (Sopron m.) községben újonnan szervezett róm. kath. elemi népiskolánál önálló tanítói állásra pályázatot hirdettek. Fizetése 800 kor. államsegély, 200 kor. a hitközségtől; folyó tanévre egyszobás lakás, jövő tanévre két szoba, konyha, kamra, kert és mellek-épületek. Kötelesség díjlevel szerint. Kérvények *augusztus 25-ig* az újkéri plébániára intézendők. Választás *augusztus 27.* Állás szeptember 1-én foglalandó el. *Elnökség.* 301 1—1

Kassai egyházmegye.

A **hernádnémetii** (Zemplén m.) róm. kath. tanítói állomásra pályázatot hirdettek. Javadalma: a most kérel-

mezett 200 kor. fizetékkiegészítéssel 1000 kor., kétszobás lakás, a többi mellékhelyiségekkel. Kérvények *aug. 18-ig* a hernádnémeti plébániára küldendők. 253 3—3

A kendei (Sárosm. posta- és vasútállomás helyben) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelme: kétszobás lakás, melléképületekkel és konyhakerttel. 6 kat. hold és 929 □-l elsőosztályú szántóföld, melyet maga tartozik megművelni. Készpénzben a kendei telkesek és zsellérektől kap 325 kor. A vasut által kisajátított szántóföldekért a kassai kegyesalapítványok penztárából kap 28 kor. 62 fill. Jámborszky családalapítványból kap 37 kor. 13 fill. Kendei és somosujfalu telkesektől 2 köbm. rizs és 3 véka árpát, azonkívül párber címén a kendei hivektől 8 kor 40 fill. Átlagos érték 34 kor. 40 fill. Stóla díjából átlag 40 kor. Államsegélyből 254 kor. A tanterem fűtésére kap 32 kor. faátalányt. A hitközség mind az iskola fűtésére, mind pedig a tanító saját szükségletére is bárhol vett fát köteles ingyen befuvarozni. Pályázat *augusztus hó 26-án* a kendei lelkészlakban tartatik meg, személyes megjelenés megkívántatik. Kérvények az espereshez, mint kerületi tanfelügyelőhöz Tótsóvárra küldendők. *Krisztlak István*, esperes-plébános. 261 2—2

A töltszeki (Sáros megye) róm. kath. iskolánál tanítónói állomásra *szeptember hó 5-ig* pályázat hirdetik. Evi javadalmazása: A hitközségtől 100 kor.; államsegély 900 kor. Természetbeni lakás kis kerttel. *Iskolaszék*. 287 1—1

Abaujszakalyi róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelme: 1. 10 kat. hold szántóföld (évi bérlete 280 kor.); 2. Készpénz 608 kor. 3. Fapénz (melyből az iskola is fűtendő) 60 korona. 4. 6¹/₂ köböl rozs párber. 5. Misesalapítványokból 21 kor. 6. Stóla-átlag 100 kor. Lakás: két szoba, szükséges mellékhelyiségek és tágas kert, Uj iskola építése a közel jövőben várható. Tót nyelv szükséges. A folyamodványok az enyicei róm. kath. lelkészi hivatalnak *szeptember hó 3-ig* küldendők. Ugyanazon a napon lesz választás. 288 1—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

Vesztőn (Békés megye) a róm. kath. vegyes, osztatlan elemi iskolához okleveles kántortanító kerestetik. Fizetése: a hitközségtől évi 448 korona, évnegyedenként előre fizetve; az ezer koronáig szükséges kiegészítő rész államsegélyből kérelmezetik. Lakása: 2 szoba, konyha, több tágas mellékhelyiség; tágas udvar és kerthasználattal. Tan nyelv: magyar, jó hang kívánatos; személyes pályázat Vesztőn, *augusztus 21-én*, délután 3 órakor, a választás ott azonnal megtörténik. A főszerelt kérvények *Szabó Sándor* róm. kath. lelkészhez Szeghalomra *augusztus 19-ikéig* bezárólag beküldendők; állását folyó évi szeptember 3-án elfoglalni köteles. 283 1—1

Pécsi egyházmegye.

A simontornyai (Tolna m.) róm. kath. elemi népiskolánál ujonnan szervezett V. sorszámú tanítói állásra *augusztus 20-iki* határnappal pályázat hirdetik. Fizetése: hitközségtől 100 kor., államsegély 900 kor., lakáspénz 100 korona, havonként előre fizetve. Megválasztottnak kötelemei: az iskolaszék által reábizott egy tanterembeli növendékeket a püspöki tanterv szerint oktatni, gyermekeket templomba és körmenetekre vezetni s ott reájuk felügyelni, a kántoriakban díj nélkül segédkezni. Állás szeptember 1-én elfoglalandó. Helybéli illetőségűek előnyben részesülnek. *P. Katus Konstantin*, iskolaszéki elnök *Takács Ferenc*, iskolaszéki jegyző. 299 1—1

A sütvenyusztai tanítói állásra *folyó hó 18-ig* pályázat hirdetik. Jövedelme: Készpénz havonként előre 880 korona, 2000 □-l szántóföld használatra 48 korona, 12 köbméter hasáb tűzifa 72 korona. Összesen 1000 korona. Azonkívül 2 szoba, konyhából álló lakás a szükséges mellékhelyiségekkel és 400 □-l kert. Kötelessége a 6 osztályú osztatlan iskolát az ismétlével együtt vezetni, vasár- és ünnepeken délután

a litániát előimádkozni. A kérvények a döbrökői (Tolna m.) róm. kath. plébániához küldendők. *Palkó József*, h.-plébános. 282 1—1

Pályázat a faddi róm. kath. 4. és 5. sorszámú tanítói állomásokra *augusztus 30-iki* határidővel. Elsőnek javadalma: 1. a hitközségtől 720 kor.; fizetékkiegészítés 1000 koronáig és korpótlék államsegéllyel fog kieszközöltetni. 2. Egyszobás lakás. A másodiknak javadalma: 1. A hitközségtől 100 korona, ehhez 700 korona államsegély már engedélyezve, a kiegészítés 1000 koronáig s a megfelelő korpótlék szintén államsegéllyel. 2. Egyszobás lakás. Mindegyiknek kötelezettsége: 1. Egyegy tanteremben a mindennapi tanulók és ismétlősök oktatása. 2. Kántorsegédkezés. Személyes megjelenés kívánatos. *Iskolaszéki elnökség* Faddon, Tolna megyében. 305 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Pályázat a derenki róm. kath. kántortanítói állomásra. Jövedelme: a hitközségtől 280 kor.; ismétlőiskoláért 46 kor.; 8 bécsi öl tűzifa befuvarozva 64 kor.; 400 □-l szántóföld, 300 □-l rét, a hivek dolgozzák = 12 kor. 06 fill.; föld, rét munkaértéke. 2 darab szarvasmarha legeltetés = 26 kor.; segély az egyházhatóságtól utólag, félevenként = 16 kor. 16 fill.; államsegély 200 kor. Kántorságért 7 köböl rozs = 70 kor.; stóladíj 30 kor.; ostsütés 4 kor.; jablonkai hivektől egyházi funkciókért 30 kor.; harangozásért 3 köböl buza = 36 kor. = 814 kor. 22 fillér. Az iskola 1909 őszétől állami lesz. Kérvények *Stepán József* plébánoshoz Jablonkára, u. p. Szádmalmás *augusztus 20-ig* küldendők. Választás 30-án. 281 1—1

Karacsberény (Nógrád m.) főkegyházm. kántortanítói állásra *augusztus 22-ére* pályázatot hirdetnek. Jövedelme: párber, tandíj, föld és készpénzben az 1893. évi összeírás szerint 1038 korona. *Káposztássy Imre* plébános, Karacsberény. 304 1—1

Szatmári egyházmegye.

A bárdházi (Bereg vármegye) u. p. Munkács róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdetik. Javadalma: 800 kor., 8 méteröl fa, melyből az iskola is fűtetik. 1000 koronára való kiegészítés folyamatban van. Kényelmes lakás. Tanítási nyelv magyar, német. Ismétlőiskolásokat minden díjazás nélkül tartozik tanítani. Pályázók kérvényeiket *augusztus 31-ig* alulirt plébánoshoz küldjék be. Szeptember 5-én megejtendő választásnál személyes megjelenés kívánatos *Sprencz Mihály*, plébános. 280 1—3

Szepesi püspöki megye.

Ragyóc községben (Szepesváralja mellett) levő róm. kath. népiskola kántortanítói állomására *augusztus hó 17-re* pályázat kirdetik. Kivánatik a tót nyelvben való jártasság. Összes járandóság: 1. Készpénzben 304 korona. 2. Stóla körülbelül 25 kor. 3. Államsegély 388 kor. 4. 20 m. puha, 7 m. kemény tűzelőfa befuvarozva. 5. 13 k. h. szántóföld és rét hasznélvezete. 6. 4/5-s-ra járó legelő. 7. Terményekben: 14 p. m. rozs, 13 p. m. árpa. 8. Kényelmes lakás házi kerttel. Főszerelt folyamodványok a szepes-olasz ker. tanfelügyelőséghez (Zsigra) küldendők. *Venczák János*, plébános. 296 1—1

I. A savniki róm. kath. kántortanítói állomásra *augusztus hó 22-re* pályázat hirdetik. Jövedelme: 1. Törzsfizetés készpénzben Savnik községtől 159 kor. 60 fillér. 2. Ismétlők oktatásáért járó díj a községtől 80 kor. 3. Kert és 4 hold, 900 négyszögöl szántó, 1340 négyszögöl rét és féltelkekre legelő annak évi jövedelme 54 kor. 4. A megváltott termények címén készpénzben 340 kor. 5. 34 m³ tűzifa a püspöki uradalomtól. 6. Stóla és Offertorium 60 kor. Szántó-termények és tűzifa közös a kántorral. 7. Szabadlakás. Az 1907. évi XXVII. t.-e. értelmében a keresendő államsegély. Kötelessége: A reábizott osztályok oktatása s a kántori teendő végzése. 295 1—1

II. Az ujonnan szervezett savniki római kath. II. tanító állomásra *aug. hó 22-re* pályázat hirdetik.

Jövedelme: 1. Kézpénzben a községtől 100 korona. 2. Az 1907. évi XXVII. t. c. értelmében a keresendő államsegély. 3. Kert. Szabadlakás. Kötelessége. A reábizott osztályokat oktatni s a kántortanító akadályoztatása esetén a kántort helyettesíteni. Mindkét állomásra a pályázók kereszt- és oklevéllel, működési bizonyítvánnyal s illetőségi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket a főntti határnapig Nagy Kussinszky Vince esperes, létánfalvi plébános úrhoz, mint a savniki esperesi kerület tanfelügyelőjéhez nyújtják be Létánfalvára, (u. p. Csütörtökhely). A választási napra személyes jelentkezés szükséges. *Kohányecz Mátyas.* iskolaszéki elnök. *Sztankó Mihály.* iskolaszéki jegyző. 296 1—1

A rózsahegyi rendes tanítói állomásra *augusztus hó 31-ére* pályázat hirdettek. Az állomás jövedelme: Rózsahegy város pénztárából 1000 (ezer) korona havonkénti előleges részletekben. A törvényben biztosított 5-öd éves korpótlék. Fajletmény címén 160 korona, 2 darab szarvasmarha szabadlegeltetése, értéke 20 kor. Természetbeni szép lakás. A tanterem fűtésére 12 köbméter kemény tűzifa. A pályázók kereszt- és oklevéllel, működési és erkölcsi bizonyítványokkal, valamint szabad vagy házas állapotot igazoló lelkészi bizonyítvánnyal, továbbá községi illetőségi bizonylattal felszerelt a rózsahegyi róm. kath. iskolaszékhez címzett kérvényeiket fűtést. *Fischer József* iskolaszéki elnökhöz a pályázat napjáig Rózsahegyre küldjék be. A megválasztott köteles lesz az iskolaszék határozata alapján Rózsahegy város külutcai (villa ludrovai) állomását szeptember hó 5-én elfoglalni. 289 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A káldi (Vas m.) róm. kath. iskolaszék az ujonnan rendszeresített magyar tannyelvű osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása 900 kor. államsegély, 100 kor. és 20 kor. kertilletmény a község pénztárából fizetve. Ötméter hasábfá fölprítva és egy butorozott szoba. Kötelessége: A rábizandó mindennapi osztályokat önállóan tanítani, szükség esetén a kántortanítót helyettesíteni és nemcsak vasár- és ünnepnapokon, hanem hétköznapiokon is a tanköteleseket a templomba elkísérni, ott velük szentmisét hallgatni s reájuk felügyelni. Kellően felszerelt kérvények *augusztus 28-ig* a káldi róm. kath. iskolaszék elnökéhez nyújtandók be. A választás szeptember 2-án délelőtt 9 órakor leand. Személyes megjelenés kívántatik. *Kiss Sándor*, plébános, iskolaszéki elnök. *Werner Ernő*, jegyző. 300 1—1

Nemetújvár nagyközség (Vas m.) róm. kath. iskolájánál osztálytanítói állásra *augusztus 24-ig* pályázat hirdettek. Jövedelem: 1000 kor., 20 kor. papenz, 10 kor. kertilletmény, butorozott szoba. Ágyneműn kívül. Kötelessége kisebbeket és ismétlő tanköteleseket tanítani, kántoriakban díjtalanul segédkezni. Tannyelv magyarnémet. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Csak okleveles férfitanítók pályázhatnak. Kérvények *Maitz Jácint* iskolaszéki elnök címére küldendők. 293 1—1

Váci egyházmegye.

Rákoskereszturi róm. kath. megüresedett II. tanítói állásra *augusztus hó 20-iki* záros határidővel pályázat hirdettek. Ezen állással a) 1000 korona rendes fizetés van összekötve, melyhez a róm. kath. hitközség 200 koronával, a kántortanító 200 koronával járul, a 600 korona pedig az államsegélyből fedeztetik, b) egyszobából álló természetbeni lakás és c) 20 korona kertilletmény. Kötelessége: a II. és a III. osztály vezetése s a gazdasági ismétlőiskola tanítása, melyért külön évi 50 korona tiszteletdíj a polit. község pénztárából jár. Végül, hivatkozással a kántortanító által fizetendő s főnnemlített 200 koronára, szükség idején a kántori teendőknél segédkezni tartozik. Az állomás szeptember hó 1-én elfoglalandó. Folyamodványok a rákoskereszturi róm. kath. iskolaszékhez címezve, *Dr. Lakatos Kálmán* rákoscsabai plébános s iskolaszéki elnökhöz küldendők. Csak okleveles és férfitanítók pályázhatnak. 292 1—1

Abonyban (Pest m.) róm. kath. népiskolákhoz pályázat hirdettek két tanítói állásra *augusztus 22-iki* határidővel. Egyik férffel, másik nővel lesz betöltve.

Fizetésük egyenkint 1000 kor., lakbér és kertilletmény 320 kor. Kötelességük a részükre kijelölendő osztályt vezetni. Ezenkívül a férfitanító vasár- és ünnepnapon deákmissziónak orgonálni tartozik s a kántor kiveteles helyettesítését is végzi annak esetleges akadályoztatásakor, amiért a helyettesített honorálja öt: a nőtanító kézimunkára jelentkező tanulókat heti két órában köteles oktatni. *Abony. Iskolaszék.* 291 1—1

Kálló (Nógrád megye) róm. kath. iskolájánál két tanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetés egyenkint községtől 400 kor., államsegély 600 kor. Lakás. A tanítónők is pályázhatnak *augusztus hó 25-ig*. Szeptember 1-én az állások elfoglalandók. *Iskolaszék.* 303 1—1

Erdőtarcsa (Nógrád m.) róm. kath. iskolájánál tanítónői állásra pályázat hirdettek *szeptember 1-ig*. Fizetés: községtől 100 kor., államsegély 900 kor. Lakás. Az állás október 1-én elfoglalandó. *Iskolaszéki elnök.* 312 1—1

Veszprémi egyházmegye.

A kéttornyulaki (Veszprém megye) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázatot hirdet alulirott. Fizetés összesen egyezer korona. Lakás új. Pályázati határidő *augusztus 17-ike* bezárólag. Személyes megjelenés szükséges. A kérvények a pápakovácsi róm. kath. plébániahivatalhoz intézendők. *Pethő János* plébános. 270 2—2

Az enyingi (Veszprém m.) róm. kath. iskolájánál osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetés államsegéllyel 1000 korona. Lakbér 150 korona. Pályázhatnak okleveles tanítók és tanítónők. Pályázatok *augusztus hó 29-ig* az enyingi róm. kath. iskolaszékhez intézendők. 294 1—1

A devecseri (Veszprém m.) róm. kath. iskolájánál osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelem: Ezer korona, egy szoba a szükséges butorozattal, fűtés és tisztogatás. Kötelessége egy osztályt önállóan vezetni, ismétlősöket tanítani és a kántorság minden ágában a kántortanítónak segédkezni, illetve öt helyettesíteni, amiért külön 100 korona díjban részesül. Szakmától nemlen tanítók pályázhatnak. Az okmányokkal ellátott kérvények *augusztus 22-éig* az iskolaszék elnök-egéhez küldendők. 310 1—1

A veszprémi (Veszprém m.) róm. kath. népiskolájánál az egyik osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma: 1000 korona kézpénz (ebből államsegély 400 kor.), egy butorozott szoba fűtéssel. Kötelességei: a reábizott, osztályokat tanítani, a gyermekeket a templomba kísérni és ott rájuk felügyelni. Kérvények *augusztus 23-ig* az iskolaszékhez küldendők. 311 1—1

Sand (Somogy m.) róm. kath. fiókhitközségbe kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme: lakás két szobával, melléképületek. Díjével szerint részint kézpénzben, részint természetben 768 korona. Államsegélyért az iskolaszék folyamodik. Határidő: *aug. 31.* Személyes megjelenés megkívántatik. Okleveles tanítók kérvényüket az iskolaszéki elnök címére (Mihály Somogy megye) küldjék. *Nagy Virgil* plébános. 305 1—1

Pályázat az **osztópáni** (Somogy m.) ujonnan szervezett róm. kath. II. tanítói állásra *augusztus hó 29-ig*. Jövedelme: a) 1000 kor. egész (polgári) évre, havi előzetes részletekben; b) állapotszerűleg butorozott szoba; c) fűtés, tisztogatás; d) utiköltségre 20 kor. Kötelessége: a kijelölt osztályok és az ismétlők oktatása, nemkülönben a kántori teendőknél segédkezni. A felszerelt kérvények hozzám küldendők: *Ósztópán, Viniss Fülöp* plébános. Az állás választás után azonnal elfoglalandó. 302 1—1

Vöröstó (Veszprém m.) anyaközségben kántortanítói állásra *augusztus 27-én* d. e. 10 órára pályázat hirdettek. Jövedelem: lakás, mely áll 2 padlózott szobából, takaréktűzhelyes konyhából, boltozott pincéből, zárt folyósóval, istálló- és sertésólból. 18 hl. rozs 144 kor., tantj 32 kor., ismétlőoktatásért 30 kor., 1823/1600 kat. hold szántóföld kataszteri tisztja jövedelme 21 korona 01 fillér, stólajövedelem 10 korona, párbér 310 korona, földmunkaváltság 16 korona, 20 méter hasított tűzifa házhoz szállítva 100 korona, államsegély 337 korona;

összesen 1000 korona 01 fillér. Tannyelv magyar. Tan-
kötelesek száma 50. Ezenkívül a megválasztott kántor-
tanító a szombati litániák végzéseért és május hóban,
vasárnaponként a kálvariára vezetendő körmenetekért,
továbbá a nagyböjthez tartandó litániákért 250 koronát
kap mellékjövedelem címén. Tartozik azonban a miséző
papot hétköznapokon öltöztetni s az oltárgyertyákat fel-
gyújtani. Kötelessége továbbá a német írást és olvasást
heti 4 órán tanítani. Személyes megjelenés kívántatik.
Csak oklevelesek pályázhatnak. Kérvények a vöröstői
(u. p. Nagyvázsony) iskolaszékhöz intézendők. *Dr. Győn-
gyósi Lajos*, plébános, iskolaszéki elnök. 285 1-1

Segédet, helyettesít keresek, ki a 3-ik osztályt vezetni
képes. Fizetése havonként 20 korona és teljes ellátás.
Futak (Bácska). *Gruber Bülint*, tanító. 284 1-1

Ritka alkalom! A könyvpiacról teljesen elfogyott
Cantu Cézár remek világtörténelme 18 szép félvászon-
kötésben feleáron, 50 koronaért kapható. Cím a kiadó-
hivatalban. 218 5-5

A Szent-Keresztről című, irgalmas nővérek Zsámbe-
kon (Pestm.) nyilvános elemi- és polgári leányiskolával
kapcsolatosan internátust tartanak fenn. Teljes ellátás-
ért havonta 30 koronát kell fizetni. Bővebb felfilázósít-
tást ad a zárdafőnöknő. 225 4-4

Egy 6 változatú,

még használható orgona olcsón
eladó. — Bővebb felvilágosítást
nyújt a plébánia-hivatal Bor-
sod-Bogácson. 309 1-2

Kedves Kartársak!

*Aki az írás és olvasás eddigi mód-
szereivel nincs teljesen megelégedve,
az rendelje meg a marcali-següsi
római katolikus tanítógyűlés által
kitüntetett elismerésben részesített
Fonomimikálva írva-olvasó mód-
szereket, mely szerint a meséből
először az írott, azután a nyomta-
tott alak és mimikai jel egyidőben
alakulnak ki.*

*Tanítványaim 56 tanítási nap
után kivétel nélkül írtak és olvastak
bármily magyar könyvből. Megren-
delés történhetik utalványon, mely
esetben portómentes a szállítás és
levelező-lapon. Ára 1 kor. 40 fillér.*

*Nagy és nehezen teljesíthető kiadásaim-
ból kifolyólag kérem kartársaim szíves
pártolását.*

*Segesdbogát, u. posta Felsősegesd.
(Somogy.)*

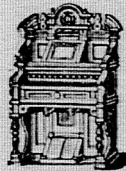
191 6-15 *Norák Gyula, tanító.*

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSO ÉS TSA

Budapest. X., Delej-utca 11/B (Tiszviselőtelep.)

Pedálos harmoniumok mindkét rendszer sze-
rint és minden nagyságban pontos or-
gona-méretekkel templomok, szeminariu-
mok részére és mint gyakorló orgonák.
Bérmentes szállítás az utolsó vasuti állomáig.
Tantereknek s lelkészeknek különös
százalékengedmény. Árjegyzék ingyen
és bérmentes. Részletfizetés engedé-
lyezve. 796

Részletes tanmenet

(kész tananyagbeosztás és órarend) a róm. kath.
püspöki tanterv alapján az I és 2 tanítási iskola
számára. Megrendelhető megjelenésig (jul us 1-ig)
4 korona előfizetési, azután 5 korona bolti
áron. A tanmenet készítéséhez csinos nyomtat-
ványfüzet a VI. osztály számára 2 korona,
a IV. osztály számára 1.80 korona, a III. osztály
számára 1.60 korona, a II. osztály számára
1.40 korona, az I. osztály számára 1 korona,
az Államsegély-kérvény és mellékletei
2 korona, A Népművelési Egyletek Szer-
vezése 1 korona előleges befizetése mellett

Gyerkes Mihály igazg.-tanítónál Szekelyudvarhely.

712

Elismert csak elsőrangú műremek a valódi
ZIMMERMANN-féle

HARMONIUMOK

házi, iskolai és templomi célokra.

Tanároknak részletfizetésre megegyezés szerint.

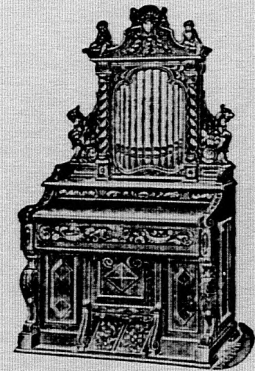
Nagyon ajánlatos külön-
legesség:

ZIMMERMANN-féle
iskolaharmoniumok
170, 190 és 220 K.

képviselet Ausztria - Magyar-
ország részére:

HÖRL NÁNDOR
POZSONY,
Ventur-utca 24.

Képes árjegyzék ingyen.

Különlegesség! 456 Különlegesség!

Valódi elsőrendű külföldi

□□□□ Pianinót □□□□

= középárakban szállít =

Pozsony, Ventur-utca Hörl Nándor 24.